

ליל שבת קודש פרשת אחרי-קדושים ה'תשס"א

בליל שבת קודש בסעודה ראשונה דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאוד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק א' סוף סי' נ', המדבר ממתיקות התפילה ומקדושת הברית, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר (מוהרא"ש נ"י חזר על תמצית דברי רביז"ל בתורה זו), פי כל הפוגם בברית, אין יכול להתפלל בבחינת: "כל עצמותי תאמרנה" (תהלים ל"ה) וכשאיך מתפלל בבחינת: "כל עצמותי", אזי כלבא נחת ואכל קרבנו' (עיין תיקוני זוהר תיקון כ"א) הינו תפלתו, וכשמתפלל וטועם מתיקות בדבורי התפלה, זאת הבחינה נקראת "כל עצמותי תאמרנה", ואין יכול לטעם מתיקות בתפלה, אלא כשתקן פגם הברית, פי מיין מתיקין, זה בחינת מיין דדכין, (עיין זוהר שמות ו ובזוהר נשא קכ"ד קכ"ה): זרע קודש (ישעיה יג) שמירת הברית, ומי שהוא בבחינת מיין מתיקין, אזי דבוריו מתוקים וטובים וכשיוצאים מפיו ומשמיע לאזניו, כמו שאמר (ברכות ט"ו): 'השמע לאזנך' וכו', אזי נכנסים מתיקות המיין לתוך עצמותיו, בבחינת (משלי ט"ו): "ושמועה טובה תדשן עצם" וכשעצמות מרגישים מתיקות הדבורים, זה בחינת: "כל עצמותי תאמרנה" ואז אריה נחת ואכל קרבנה, פי עצם זה בחינת אריה (כמו שכתוב בתקונים תקון ג' בהי"א תקונים האחרונים) אבל מי שפגם בבריתו, הוא בבחינת מיין מרירין, בבחינת (שמות ט"ו): "ולא יכלו לשתות מים ממרה מיין מסאבין, זרע טמא אזי אין יכול להתפלל בבחינת: "כל עצמותי תאמרנה" ואז כלבא נחת, שהוא בחינת מיין מרירין, שצווח הב הב והוא בחינת מרה דאית לה תרי פיות, והוא בחינת: "חרב פיות" (משלי ה'), בחינת גיהנם דאית לה תרי בנות, שצווחין הב הב (כמו שכתוב בתקונים שם) וכו', ודע שעזי פנים שיש בדור, הן הן הפלבים, כמו שכתוב (ישעיה נ"ו): "והפלבים עזי נפש" והן עומדין וחולקים על תפלת איש הישראלי, שעדיין לא תקן בריתו בשלמות, עיין שם כל זה בדברי רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה עיקר שלימות התפילה הוא שיזכה האדם להרגיש נעימות ומתיקות נפלאה בתוך תפלתו, וכל העצמות שלו ירגישו את דביקות התפילה, בבחינת (תהלים ל"ה) כל עצמותי תאמרנה ה' מי כמוך, כי כשאדם מתפלל עם חיות ודביקות אמיתי להקדוש ברוך הוא, ותפלתו הוא בבחינת פנים אל פנים, שמדבר אליו יתברך כאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו, אזי כל מהותו נכנס

לתוך התפילה, ומרגיש בה נעימות ומתיקות נפלאה, וזהו עיקר התפילה, כי תפילה הוא מלשון חיבור ודביקות, מלשון (בראשית ל') נפתולי אלקים נפתלתי, ועיקר השער והפתח ליכנס אל השם יתברך הוא על ידי התפילה, ומשם אישתמודעין ליה (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' פ"ד), אבל להגיע לזה צריכין תיקון הברית, שהוא תיקון המוחין, כי עיקר שמירת הברית תלוי בשמירת המוחין, שיהיה לאדם מחשבות קדושות וטהורות, ולא יהרהר במה שאסור לו, כי המחשבות רעות מבלבלין את מוח האדם מאד, ואינם מניחים אותו להרגיש מתיקות התפילה, ואדרבה קשה וכבד עליו התפילה מאד, ומרגיש בה כל מיני מרירות, ומזה בא שבני אדם מבקשין לפטור מעל עצמם את התפילה ולברוח ממנה, והיא אצלם עול כבד וקשה מאד, כי אין מרגישין בה שום חיות, ונתהפך אצלם למיין מרירין, ועיקר העצה הוא להתפלל על זה גופא להשם יתברך, היינו שיזכה לתקן מוח מחשבתו ולהרגיש מתיקות התפילה, כי תפילה מועיל לכל דבר, ואף על פי שלעת עתה התפילה אצלו דבר קשה מאד, ומרגיש בה מרירות ממש, אבל אם יהיה עקשן גדול ויחזור ויפציר אותו יתברך שיזכה לתיקון הברית תיקון המוחין, ויספר את כל לבו לפניו יתברך, אך שיודע שהוא פגום מאד, ורוצה לקדש ולטהר את עצמו באמת, אזי במשך הזמן מובטח לו שיזכה לצאת מכל החושך והמרירות המסכבין אותו, ויזכה לראות אור גדול.

ואמר מוהרא"ש נ"י, שתיקון הברית מתחיל עם קדושת העינים, בבחינת (במדבר ט"ו) ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם, כי עינא ולבא תרין סרסורין דעבירה, כי העין רואה והלב חומד וכלי המעשה גומרים (עי' טור ריש אורח חיים), ואין יצר הרע שולט אלא במה שעינו רואות (סנהדרין מ"ה), ולכן על ידי שישמור האדם את עינו, לא יגיע לידי מחשבות רעות, ולא יבוא לפגם הברית חס ושלום, מה שאין כן אם אינו שומר על עינו, אזי הוא עלול להיכשל בראיות אסורות, שמבלבלים את מוחו מאד, ומשם עיקר הפגם רחמנא ליצלן, ולכן עיקר תפלתו של אדם צריך להיות שיהיה נשמר מראיות והסתכלות אסורות, ובכל פעם שיוצא מביתו יתפלל לפניו יתברך שלא יראה מה שאסור לו לראות, ואזי יהיה לו מוח צח ומצוחצח, וירגיש נעימות אחרת בכל ימי חייו.

וזהו מה שרביז"ל אומר כאן, שכשאדם מתפלל בבחינת כל עצמותי תאמרנה, אזי אריה נחית ואכיל קרבניה, אבל אם לא, אזי כלב נחית ואכיל קרבניה, כי התפילות הם במקום קרבן (ברכות כ"ו:), ובזמן שבית המקדש היה קיים, כשהיו ישראל עושין רצונו של מקום, אזי האש היה רובץ על המזבח כדוגמת אריה, אבל כשלא היו

עושיין רצונו של מקום היה האש רובץ כדוגמת כלב (עי' יומא כ"א:), כי האריה מרמז על ההתגברות בעבודת השם יתברך, בבחינת (אבות ה') הוי עז כנמר וכו' וגבור כארי לעשות רצון אביך שבשמים, ואם האדם מתגבר כארי, ומשים כל כוחותיו בתוך התפילה, אפילו שבא לו קשה מאד, סוף כל סוף ינצח המלחמה, ויתקבלו כל תפלותיו, אבל אם אינו מתגבר כארי, אזי כלב נחית ואכיל קרבניה, היינו העזי פנים שבדור, מתגברין עליו ומחלישיין את דעתו מלעסוק בתפילה עוד, כי כלב הוא עז פנים, וכמו שכתוב (ישעיה נ"ו) והכלבים עזי נפש לא ידעו שבעה, ועל ידי שאינו מתגבר בתפלתו, רק מתפלל בקושי ובכבידות גדול, שולטים בו הכלבים, ומחלישים את דעתו, כי מי שחזק מאד בעבודת התפילה, ומתגבר כארי להתקרב אליו יתברך, לא איכפת לו כלל מה שאחרים אומרים, כי הוא יודע שכל תיקונו תלוי רק בתפילה, ומוסר את נפשו בכל מיני אופנים להתפלל אליו יתברך בכל כוחותיו, ועל ידי זה סוף כל סוף יזכה למתיקות התפילה, אבל מי שהוא חלוש כח מחמת שלא תיקן את בריתו, ואינו מתגבר בעבודת התפילה כראוי, אזי מיד שבאים הכלבים שהם העזי פנים שבדור, ומחלישים את דעתו, ואומרים לו שאין לו שייכות עם עבודת התפילה, ולא יזכה לפעול כלום, אזי נופל בדעתו מאד, ועוזב את התפילה לגמרי, נמצא שכלב בא וטרף תפלתו, ולכן אשרי מי שאינו מטעה את עצמו כלל, רק מתגבר בכל כוחותיו לעסוק בתפילה ובהתבודדות כראוי, ואף על פי שלעת עתה בא לו כל הענין בקושי ובכבידות גדול, ומרגיש בה מרירות ממש, אבל אינו מסכל על כל זה, רק ממשיך להתפלל ולהפציר אותו יתברך בכל יום בקביעות עצום, כי אז סוף כל סוף בוודאי יזכה להתגבר על כל מה שצריך להתגבר, ויזכה לקדש עצמו בקדושת הברית, ולהתעלות בעבודת השם יתברך מדרגא לדרגא, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה פרשת קדושים מתחיל (ויקרא י"ט) דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו וגו', ופירש"י דבר אל כל עדת בני ישראל מלמד שנאמרה פרשה זו בהקהל מפני שרוב גופי תורה תלויין בה, קדושים תהיו, הוו פרושים מן העריות ומן העבירה, שכל מקום שאתה מוצא גדר ערוה אתה מוצא קדושה וכו' עיין שם, ולכאורה יש להבין, למה פתח פרשה זו שרוב גופי תורה תלויין בה, עם תיבות "קדושים תהיו" שהוא ענין של גדר ערוה, הרי יש כמה וכמה מצוות ואזהרות בפרשה לפני שמגיע לאיסורי ערוה בסוף הפרשה, ונראה כאילו "קדושים תהיו" הוא הקדמה לכל שאר גופי תורה? אבל על פי דברי רביז"ל הנ"ל מובן הענין מאד, כי הכל תלוי בגדר ערוה שהוא תיקון הברית, תיקון המוחין, כי שאדם פרוש

ומובדל מן העריות, ומוסר נפשו לקדש את מוחו ואת עיניו בכל עת, אזי בקל יכול להגיע אל כל שאר גופי התורה, ולהתפלל לפניו יתברך כראוי, אבל אם אינו זוכה לגדר ערוה ולתיקון הברית, אזי כל עבודתו בא לו בקושי ובכבידות גדול, והוא מרגיש מרירות עצום בכל עבודתו, ונמצא בסכנה גדולה שלא יעזוב את דרכי התורה לגמרי רחמנא ליצלן, ולכן בוודאי הציווי הראשון הוא "קדושים תהיו" שתהיו פרושים מן העריות, שהוא כולל כל מיני אזהרות של תיקון הברית, כי על ידי שיזכה לתיקון הברית שהוא תיקון המוחין, יהיה כל גופו קדוש, ויזכה לקיים את כל מצוות התורה כראוי.

ובזה מובן גם דברי המדרש (ויקרא רבה פרשה כ"ד ס"ו ט') קדושים תהיו, יכול כמוני? תלמוד לומר, כי קדוש אני הוי"ה אלהיכם, קדושתו למעלה מקדושתכם, ולכאורה יפלא, איזה בן אדם יחשוב "יכול כמוני", שיגיע לקדושת השם יתברך, עד שיצטרך לומר, כי קדוש אני הוי"ה אלהיכם, קדושתו למעלה מקדושתכם? אבל על פי הנ"ל מובן מאד, כי על ידי תיקון הברית תיקון המוח, האדם בא למוח צח ומצוחצח, לדעת שכל מה שהא עולה בעבודת השם יתברך, ובהשגת אלקותו יתברך, עדיין לא השיג כלום, כי יש עוד קדושה למעלה מקדושה, ולקדושתו יתברך אין סוף, רק עליו להתחיל בכל פעם מחדש, להשיג אלקותו יתברך כאילו לא התחיל כלל מעולם, אבל מי שלא זכה לתיקון הברית, תיקון המוח, אזי נכנס בו ישות וגאווה, ונדמה לו שמיד שזכה להגיע לאיזה דרגא והשגה, כבר השיג את הכל, ואינו תופס שזהו הישות והגאווה שבתוכו שמונע ממנו אור אלקותו יתברך, ולכן מיד שצוה אותנו השם יתברך "קדושים תהיו", שנזכה לגדר ערוה ולתיקון הברית, נתן לנו השם יתברך סימן לדעת אם זכינו לתיקון המוחין באמת, וזהו "יכול כמוני" אם אתה חושב שכבר זכית לקדושה עליונה כמוני, סימן שעדיין לא זכית לכלום, אבל אם אתה מבין "כי קדוש אני הוי"ה אלהיכם", וקדושתו למעלה מקדושתכם, זהו סימן שזכית לתיקון המוחין באמת, והשם יתברך יזכינו להגיע אל תיקון הברית תיקון המוחין באמת, עדי נזכה להתדבק בו יתברך תמיד בכל עת ובכל שעה, ולהכלל בו יתברך לגמרי מעתה ועד עולם אמן ואמן.



בוקר שבת קודש פרשת אחרי-קדושים ה'תשס"א

בשבת קודש בבוקר, בעת קידושא רבא, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד בסיפורי מעשיות של רביז"ל במעשה מבעל תפילה דף שנ"ח עיין שם.

ונפלא בעיניהם הדבר מאד, פי היו נפרים דברי אמת, פי זה ידוע, שעל הלאנד-קארט מציר פל הדברים, והבינו שגם דבריו נראין דברי אמת, פי זה רואין, שאפשר לקבץ ולחבר שני שרטוטין של היד, ויהיה מהם אות (על פן הבינו, שדברים אלו הנ"ל, אי-אפשר לבדות זאת מלבד-ונפלא בעיניהם מאד) ושאלו אותו היכן הוא המלך הנ"ל? אולי יגלה לנו דרך איך למצא ממון? השיב להם: עדין אתם רוצים ממון (בלשון תמה)? ממון לא תדברו כלל שאלו אותו: אף-על-פי-כן, היכן הוא המלך הנ"ל? השיב להם: גם אני איני יודע מהמלך הנ"ל.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל ממשיך לספר, ונפלא בעיניהם הדבר מאד, פי היו נפרים דברי אמת, פי זה ידוע, שעל הלאנד-קארט מציר פל הדברים, והבינו שגם דבריו נראין דברי אמת, פי זה רואין, שאפשר לקבץ ולחבר שני שרטוטין של היד, ויהיה מהם אות (על פן הבינו, שדברים אלו הנ"ל, אי-אפשר לבדות זאת מלבד-ונפלא בעיניהם מאד) כי הנה מיד שהתחיל הבעל תפילה, שהוא הצדיק האמת, לגלות סוד היד של המלך, ואיך שיכולים לדעת על ידה את המפה של כל העולמות, הבינו מרחוק שניכרין דברי אמת, ואי אפשר לבדות דבר כזה מן הלב, וכמבואר בדברי מוהרנ"ת ז"ל (ליקוטי הלכות עדות הלכה ד'), שעל כן נקראת התורה עדות, כי התורה היא עדות גדול עליו יתברך, כי מי שיש לו מוח אמיתי בקדקדו, יוכל לראות בעיני שכלו היטב את מציאותו ואחדותו יתברך על ידי התורה הקדושה, כי כל בעלי דיעה ושכל אמת יעידו ויגידו, שאי אפשר בשום אופן לבדות תורה כזאת מלב חס ושלו, כי מהיכן לוקחין תורה כזאת מן בראשית עד לעיני כל ישראל עם כל דקדוקיה ופרטיה, וכל שאר ספרי נביאים וכתובים, וכל הש"ס ומדרשים ומפרשיהם, וכל הפילפולים והחידושים שבהם, וכל סתרי התורה שגילו הרשב"י ותלמידיו והאר"י ז"ל, וכל הגבורות והנוראות והנפלאות שבהם, אשר תסמר שערות ראש האדם המעיין בהם, אפילו מי שאינו מבינם לתכליתן, על

כל זה מעט דמעט שמתנוצץ לו מדבריהם, הכל יודו ויאמרו שאי אפשר לברות חס ושלום דברים כאלה מלב בשום אופן, וכן כל ההתגלות והחידושים נפלאים ונוראים שגילו הצדיקים בדורות שאחריהם עד היום הזה, כי עדיין השם יתברך עמנו גם בדורות האלה, שראינו עין בעין התגלות חידושים נפלאים ונוראים, שאי אפשר לגלותם בשכל אנושי בשום אופן אם לא בשפע אלקי הנמשך מהיחיד הנעלם יתברך שמו לעד, על כן כל דברי התורה הקדושה יעידון ויגידון כי ה' אחד ושמו אחד, ועל כן נקראת התורה עדות בכל מקום, ולכן גם כאן שגילה הבעל תפילה לאנשי המדינה של עשירות את עוצם הגילוי של היד של המלך, הבינו מרחוק שדבריו כנים ואמיתיים.

ושאלו אותו היכן הוא המלך הנ"ל? אולי יגלה לנו דרך איך למצא ממזון? כי אלו המשוקעים בתאוות ממזון, קשה להם להבין עומק כוונת הצדיקים, איך שרוצים לזכות אותם עם חיי עולם הבא, שישכחו מרדיפתם אחר הכסף והממון, ואין תכלית אחרת בעולם רק לעבוד את הבורא יתברך שמו, רק מיד שמגלים להם איזה סודות וסגולות וכו', הם רוצים לדעת איך להרוויח בהם כסף, כי קשה להם להסיח דעתם מן הכסף והממון כלל.

השיב להם: עדין אתם רוצים ממזון (בלשון תמה)? מממזון לא תדברו כלל, כי הצדיקים הדביקים בו יתברך בדביקות אמיתית, הם שונאי בצע באמת, ושונאים את הממון בתכלית השנאה, ואינם רוצים לדבר מממון כלל, כי כשמדברים מממון זה כמו שמדברים משאר תאוות, ואין הצדיקים עושים עסק מממון כלל, רק יודעים שהקדוש ברוך הוא ממציא לכל אחד הצטרכותו, וכל עיקר השתדלותו צריך להיות אחר הקדוש ברוך הוא, לבקש ממנו מה שצריך, ואז בוודאי לא יחסר לו שום דבר כלל.

ואמר מוהרא"ש נ"י, שכמו שנאמר על ענין הכבוד, (תנחומא ויקרא) כל הרודף אחר הכבוד, הכבוד בורח ממנו, וכל הבורח מן הכבוד, הכבוד רודף אחריו, אותו דבר בדיוק נאמר על הממון והכסף, כל הרודף אחר הכסף, הכסף בורח ממנו, וכל הבורח מן הכסף, הכסף רודף אחריו, וזה בדוק ומנוסה, מי שמואס בממון בתכלית המיאוס, ובורח ממנו, יהיה לו כסף בשפע תמיד, ולא יחסר לו שום דבר כלל, אבל מי שרודף אחר הכסף, אף פעם לא יהיה לו כל צרכו, כי מי שיש לו מנה, רוצה מאתים, והנפש לא תמלא לעולם, אבל מי שבורח מן הכסף יהיה לו תמיד שפע גדול, ובלבד שיהיה באמת ובלב שלם, ולא יטה אחר הבצע כלל, כי גם בכבוד

מצינו כן, שאדם צריך למאוס בכבוד לגמרי, ופעם שאל אחד איזה צדיק, למה אני בורה מן הכבוד, ואין הכבוד רודף אחריי? ענה ואמר לו הצדיק, מחמת שאתה מחזיר בכל פעם לאחוריק, לראות אם הכבוד רודפת אחריך, נמצא שאין הדבר באמת, וכן בכסף, אם אדם מואס את ממון בתכלית המיאוס, ואינו מסתכל בכל פעם אם הכסף רודף אחריו, אז בוודאי יהיה לו שפע גדול תמיד ולא יחסר לו שום דבר כלל.

שאלו אותו: אף-על-פי-כן, היכן הוא המלך הנ"ל? השיב להם: גם אני איני יודע מהמלך הנ"ל, כי הצדיקים האמיתיים, הדביקים בו יתברך באמת, הם כל כך שפלים ונבזים בעיני עצמם, עד שאינם מחזיקים טיבותא לנפשם, ועושים את עצמם כאיני יודע תמיד, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות ד.) למד לשונך לומר איני יודע, ובאמת האיני יודע של הצדיקים הוא השגה גדולה ונבזה מאד, שהוא תכלית הידיעה שלא נדע, וכמו שאמר רביז"ל בפירוש, האיני יודע שלי הוא חידוש גדול ונורא מאד (עי' חיי מוהר"ן סי' רפ"ג), ולכן גם כאן אמר הבעל תפילה, "גם אני איני יודע מהמלך", אבל בוודאי ה"איני יודע" של הצדיק הוא ענין אחר לגמרי, והשם יתברך יזכינו להיות תמיד מקושר לצדיקים אמיתיים, עדי נזכה להמשיך עלינו קדושתם הגדולה, ולהתדבק בו יתברך באמת מעתה ועד עולם אמן ואמן.



סעודה שלישית פרשת אחרי-קדושים ה'תשס"א

בסעודה שלישית, סעודת רעווא דרעווין, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' קס"ה, המדבר מפירוש הפסוק ואהבת לרעך כמוך, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר, "ואהבת לרעך כמוך אני ה'" (ויקרא י"ט) הינו שתקבל באהבה, כל הרעות והיסורין הבאים עליך, פי ראוי שתדע, שלפי מעשיך אחר כל היסורים והרעות שיש לך, עדין הוא מתנהג עמך ברחמים, פי היה מגיע לך יותר ויותר, חס ושלום, לפי מעשיך וזהו

"ואהבת לרעך", שתאהב הרע שבא לך, הינו הרעות והיסורין הבאים עליך, חס ושלום, תקבלם באהבה, פי פמוך פמו שאתה הוא, הינו לפי מעשיך, "אני ה'", בעל הרחמים, עדין אני מתנהג עמך ברחמים פנ"ל, עד כאן לשון רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה רביז"ל מגלה לנו בתורה זו, יסוד וכלל גדול בכל חיי האדם, וכמו שאמר רבי עקיבא על פסוק זה (מוכא כאן בפירש"י), ואהבת לרעך כמוך זה כלל גדול בתורה, ומפרש רביז"ל שענין "ואהבת לרעך כמוך" כולל גם כוונה שנית, והוא "ואהבת לרעך", שתאהב את הרע והיסורין שבאים עליך, כי תדע "כמוך" כמו שאתה הוא, שפגמת וקלקלת כל כך בימי חיך, "אני הוי"ה", עדיין אני מתנהג עמך ברחמים, כי היה ראוי לבא עליך מה שהיה ראוי, אבל אני מתנהג עמך ברחמים, ואיני פורע ממך כפי מעשיך, ולכן תאהב גם את כל הרע שבא עליך, והנה זה בוודאי כלל גדול בתורה ובכל חיי האדם, כי על פי רוב האדם נשבר מכל מה שעובר עליו בחיים, ולבו מלא קושיות וספיקות למה עובר עליו מה שעובר, ונדמה לו כאילו מלמעלה עוותו עליו את הדין, אבל כשיתבונן היטיב על קורות ימי חייו, ואיך שבילה ימיו ושנותיו, יבין מעצמו שהקדוש ברוך הוא עדיין מתנהג עמו ברחמים גדולים, כי היה ראוי לבא עליו מה שהיה ראוי, ובוה יתורץ כל קושיותיו וספיקותיו, ויתחזק מאד להחזיק מעמד בכל מה שעובר עליו בחיים.

והנה ידוע לנו, שאחד מן הכללים שבספר "ליקוטי מוהר"ן" הקדוש הוא, שאין רביז"ל יוצא אף פעם מפירוש פשוטן של דברים, וכל הגילויים שרביז"ל מגלה, נכנסים לתוך עומק הפשט של הפסוקים, ואם כן צריכין להבין איך רביז"ל מכניס השגה הנ"ל לתוך הפסוק, הלא בפסוק כתיב רעך ורביז"ל דורש רעך? אבל אם נתבונן היטיב נראה ששניהם הם דבר אחד ממש, כי רוב הרעות והצרות שיש לבן אדם, באים לו על ידי ריעיו וחבריו, כי הנה יש לו צרות מחבריו, והנה יש לו צרות מאשתו ובניו, והנה יש לו צרות משכנים קרובים ורחוקים וכו', וכמעט תמיד מעורב איזה בן אדם באמצע, ולכן אם אומרים לאדם שיאהוב את הרעות הבאות עליו, הרי בעצם אומרים לו שיאהוב את חבריו שיש לו שייכות אליהם, כי כל הרעות מגיעים לו על ידיהם, והם נעשים שלוחים בדבר, ובוה מנסים את האדם תמיד, שהנה הגיע לו איזה רע על ידי אשתו או בניו או חבריו, ובוה בו יצרו לקפוץ ולכעוס עליהם ולנקום בהם, אבל אם מכניס בתוכו את האמונה הקדושה, שאין שום תנועה בעולם בלעדו יתברך כלל, והם רק שלוחים לגמור רצונו יתברך, ויש חשבון צדק למה מגיע לו רעות אלו, אזי לא יכעוס ויקפיד עליהם כלל, רק יבין

היטיב שהיה מגיע לו הרבה יותר מזה, והקדוש ברוך הוא עדיין מתנהג עמו ברחמים, ועל ידי זה יפר כעסו ברחמנות, ועוד ירחם עליהם, וכדברי התרגום על הפסוק הנ"ל "ותרחם לחברך כוותך", ולא יהיה לו שום שנאה בלבו עליהם כלל.

ואמר מוהרא"ש נ"י, שכל אחד צריך לדעת את עוצם חומר המצוה של "ואהבת לרעך כמוך", ולא לזלזל בה כלל, כי הרי רואים שיש אנשים הנקראים גדולים וחשובים, ומדקדקים בקלה כבחמורה, שמהדרים לקנות האתרוג הכי מהודר, ומשגיחים על כשרות האכילה בתכלית הזהירות, וגם קמים בחצות לילה לומר תיקון חצות, ולקונן על חורבן בית המקדש, אבל במצוה זאת של "ואהבת לרעך כמוך" מזלזלים לגמרי, ועוברים עליה בכל עת ורגע רחמנא ליצלן, כי מיד שיש לאדם שנאה בלבו על איזה בר ישראל, הרי הוא עובר בכל עת ורגע על הלאו של "ולא תשנא את אחיך בלבבך", וכן מבטל את המצוה עשה של "ואהבת לרעך כמוך", וזה הרבה יותר גרוע מאכילת חזיר רחמנא ליצלן, כי אכילת חזיר או שאר מאכלות אסורות, עוברים ברגע שהם נמצאים כזית בבית הבליעה, ומיד נפסק, אבל מצוה זו עוברים בכל עת ורגע רחמנא ליצלן, ולכן במקום לאונן ולקונן על חורבן בית המקדש, היה כדאי להתבונן איך עיקר כל החורבן היה מחמת שנאת חנם, ואמרו חכמינו הקדושים (יומא ס"ט): שעדיין מרקד בינן, ולכן צריכין לשוב בתשובה על פגם מצוה זאת, והעיקר על ידי זכירת דברי רביז"ל הנ"ל, שתאהוב את הרע שעובר עליך, אפילו הנגרם לך על ידי חבירך, כי כמוך, כמו שאתה הוא, עדיין הקדוש ברוך הוא מתנהג עמך ברחמים, ולכן אפילו אם אתה סובל כמו שאתה סובל, תקבל את זה מחמת כפרת עוונותך, ואל תנקום בחבירך או באשתך או בבני ביתך, כי הם רק שלוחים של מקום, ואם תחזור בתשובה שלימה על כל עוונותיך, גם הם ישלימו עמך, ולא תדע משום רע כלל.

ואמר מוהרא"ש נ"י, שלפי דברי רביז"ל כאן, שמצוה "ואהבת לרעך כמוך" כולל גם לאהוב את הרע שעובר עליך, אם כן מה שתיקן האריז"ל, שכל אחד יקבל על עצמו לפני התפילה את מצוה "ואהבת לרעך כמוך" (עי' ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' רל"ט), גם כולל את פירוש רביז"ל, שצריך לקבל על עצמו לפני התפילה לאהוב את כל הרע שעובר עליו, ובדרך זה יזכה להתפלל בדביקות ובלב שלם, כי כמו שמצוה "ואהבת לרעך כמוך" נחוץ מאד לכוונת התפילה, כי כשיש לאדם שנאה וריב עם חבירו, הרי מתבלבל כל תפילתו, כי חושב כל הזמן איך לנקום בו, וקשה מאד לצמצם מוחו על כוונת התפילה, כמו כן כשיש לאדם קושיות ועקמומיות בלבו, למה עובר עליו מה שעובר, הרי זה מפריע אותו מאד מכוונת התפילה, אבל

כשמקבל על עצמו מצות "ואהבת לרעך כמוך" בשני פירושים הנ"ל, אזי יהיה בן חורין לידבק בתיבות התפילה, ויזכה להתפלל בדביקות ובשמחה כראוי.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לענינא דיומא, ענינא דימי העומר, ול"ג בעומר הממשמש ובא, בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה בימי העומר אנחנו מתאבלים על פטירת תלמידי רבי עקיבא, שמתו בימים אלו, וחכמינו הקדושים אומרים (יבמות ס"ב): שמתו על שלא נהגו כבוד זה בזה, היינו פגם המצוה הנ"ל של "ואהבת לרעך כמוך", ולא קיבלו כראוי לימודי רבם רבי עקיבא, שלימד אותם "זה כלל גדול בתורה", ומי הבין כרבי עקיבא כמה גדול וחשוב הוא כלל זה בתורה, כשראה כ"ד אלף מתלמידיו שעסקו בתורה, ומתו על שלא נזהרו במצוה זאת כראוי, אבל רבי עקיבא לא התייאש מלמסור את לימודיו לתלמידים אחרים, והלך אחר כך לרבותינו שבדרום, והקים חמשה תלמידים שהאירו את העולם בתורתם, ואחד מהם היה התנא אלקי רבי שמעון בר יוחאי, שאמר בספר הזוהר (נשא קב"ה.) "אנן בחביבותא תליא", שכל התורה והלימוד שלנו, תלוי רק באהבה וחיבה שבינינו, כי אי אפשר לקבל התורה בשלימות רק כשיש אהבה גדולה בין החכירים, וכמו שהיה במעמד הר סיני, כמו שכתוב (שמות י"ט) ויחן שם ישראל נגד ההר, ואמרו חכמינו הקדושים (מובא שם בפירש"י) כאיש אחד בלב אחד, ועל ידי זה קיבלו את התורה, ולכן מל"ג בעומר ואילך, שהוא יום הילולא רבה של רבי שמעון בר יוחאי, מתחיל ההמתקה, כי רבי שמעון בר יוחאי האיר את אור סודות התורה בעולם, וגילה לנו שהכל תלוי בהתקשרות נשמות ישראל ביחד, שבשורשם כולם אחד, ועל ידי זה זוכים לקבל את התורה בחג השבועות.

והנה מובא בכתבי הארז"ל, שהכ"ד אלף תלמידי רבי עקיבא היו גלגולים של הכ"ד אלף אנשים שמתו בעוון פעור, וכמו שכתוב (במדבר כ"ה) ויהיו המתים במגיפה ארבעה ועשרים אלף, ובמקום לתקן אותם עוד קלקלו יותר, כי עוון פעור היה בחינת פגם הדיבור, שפוער פיו בצירופים רעים (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ד'), כי בתחילה הכשילו את נשמות ישראל בדיבור פיהם, ואחר כך בפועל ממש, ועכשיו כשנתגלגלו בתלמידי רבי עקיבא, היו צריכין לשמור מאד דיבור פיהם, ולהשתמש בו רק להרבות אהבה וחיבה בין התלמידים, אבל כשלא נהגו כבוד זה בזה, אזי קלקלו מה שהיו צריכין לתקן, ומתו במגיפה של מיתת אסכרה רחמנא ליצלן, שהוא מכה המתחיל בפה ובגרון, על שם שלא תיקנו את הדיבור כראוי, ולכן התיקון שלהם היה על ידי רבי שמעון בר יוחאי שגילה את סודות התורה והבטיח שלא תשתכח תורה מישראל (שבת קל"ח:), כי בהאי חיבורא דאיתו ספר הזוהר יפקון

ביה מן גלותא (נשא קב"ד:), כי רבי שמעון בר יוחאי גילה לימודים של אהבת ישראל כאלו, עד שכולם יתחברו ביחד באהבה אמיתית לקבל את התורה, ודרך זה יצאו סוף כל סוף מן הגלות, ולכן הוא דבר גדול מאד להגות תמיד בספר הזוהר, כי הלשון של הזוהר מעורר מאד לעבודת השם יתברך (שיחות הר"ן סי' ק"ח), בפרט הלשונות שבספר הזוהר שמשבחים בן אדם שזוכה לקיים איזה מצוה, כגון "זכאה האי בר נש" שעושה מצוה פלונית, או "ווי ליה לבר נש" שעובר עבירה פלונית, דיבורים אלו מעוררים מאד לעבודת השם יתברך, וכבר נתן האריז"ל תיקון לבעל תשובה, לומר בכל יום חמשה דפים זוהר, כי הוא זיכוך הנפש גדול מאד, והשם יתברך יזכינו להכניס בעצמינו אהבת ישראל באמת, ונזכה לקבל פני משיח צדקינו במהרה בימינו אמן ואמן.

